

Oświadczenie złożone przez senator Janinę Fetlińską na 35. posiedzeniu Senatu w dniu 1 lipca 2009 r.

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra spraw wewnętrznych i administracji, współprzewodniczącego Komisji Wspólnej Rządu i Episkopatu Polski Grzegorza Schetyny

Poruszona stanowiskiem ekspertów pani Joanny Krupskiej, pana Antoniego Szymańskiego i pana Pawła Wosickiego z zespołu do spraw rodziny Konferencji Episkopatu Polski w komisji wspólnej, niepokojem, jaki wyrazili w związku z propozycją minimalizowania zmian w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych, które zgodnie z najnowszą propozycją rządu mają dotyczyć wyłącznie podwyższenia zasiłków rodzinnych, dzieląc obawy ekspertów, postanowiłam poruszyć tę sprawę.

Jak wynika z informacji przedstawionych przez ekspertów, od pierwszego posiedzenia ekspertów Komisji Wspólnej Rządu i Episkopatu Polski w 2008 r. były zapewnienia, że w 2009 r. dojdzie do znaczącego zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych, zmian dotyczących istotnego podwyższenia progu dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych, który od wielu lat wynosi 504 zł, podwyższenia dodatków na dzieci w rodzinach wielodzietnych i podwyższenia zasiłków rodzinnych.

Ograniczenie zmian w świadczeniach rodzinnych do niewielkiego podwyższenia zasiłków rodzinnych jest absolutnie niewystarczające z punktu widzenia potrzeby wsparcia najbardziej potrzebujących rodzin. Kryzys, jaki ma miejsce w kraju, zmniejszenie dynamiki wzrostu płac i wzrost bezrobocia powinny być szczególnymi argumentami za rozszerzeniem wsparcia dla rodzin, a nie jego redukowaniem.

Pozostawienie bez zmian progu 504 zł uprawniającego do świadczeń rodzinnych powoduje faktyczne zmniejszenie liczby dzieci uprawnionych do otrzymywania pomocy, ponieważ wraz ze wzrostem dochodów coraz mniejsza grupa rodzin ma tak niską średnią dochodów. Brak podwyższenia wsparcia dla rodzin wielodzietnych jest szczególnie niezrozumiałe.

W rodzinach wielodzietnych wychowuje się 1/3 polskich dzieci, a ich sytuacja materialna jest wyjątkowo trudna. Udział rodzin wielodzietnych w zastępowalności pokoleń wynosi 33% ogółu utrzymywanych dzieci do dwudziestego czwartego roku życia, podczas gdy rodziny te stanowią niespełna 17% ogółu rodzin. W rodzinach wielodzietnych najczęściej pracuje tylko jedno z rodziców, co powoduje, że ich budżet domowy jest nader skromny. Wielodzietność wyraźnie obniża poziom życia rodziny. Wyrazem tego jest znacząco niższy dochód na osobę oraz niemal 40% osób żyjących poniżej minimum egzystencji. Taka sytuacja utrudnia nie tylko zaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych, ale również edukacyjnych, zdrowotnych i kulturalnych.

Projektowana zmiana nie uwzględnia ustaleń Deklaracji w sprawie polityki rodzinnej Komisji Wspólnej Rządu i Episkopatu Polski z dnia 19 listopada 2008 r., w której w zakresie priorytetów polityki rodzinnej uzgodniono:

– pkt 1 „pilne i stopniowe zwiększanie nakładów z budżetu państwa na rodzinę, tak by osiągnęły średni poziom krajów Unii Europejskiej”;

– pkt 4 „wspieranie rodzin najsłabszych dochodowo poprzez rozwój systemu świadczeń rodzinnych. W roku 2009 zostanie dokonana rewizja progów dochodowych oraz wysokości świadczeń i dodatków do nich”.

Polityka wspierania rodzin w trudnej sytuacji jest standardem w Unii Europejskiej. Polska jest krajem, w którym wydatki na politykę rodzinną są znacząco niższe niż w krajach Unii Europejskiej. Rząd, dostrzegając problemy demograficzne i społeczne, wskazywał, że konieczna jest racjonalna polityka rodzinna. Trudno jednak uznać, by rezygnacja z zapowiadanych i niezbędnych zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych zmierzała w tym kierunku.

Mając na uwadze dobro polskich dzieci i rodzin, zwracam się do pana premiera z zapytaniem, czy zostaną podjęte działania zmierzające do wprowadzenia zmian do ustawy o świadczeniach rodzinnych, które będą gwarantowały pomoc polskim dzieciom i ich rodzinom.

Janina Fetlińska